

Single Market Act II

Rapport frå EU-delegasjonen oktober 2012

Bakgrunn

20 år etter opprettinga av den indre marknaden la Europakommisjonen (KOM) 3. oktober frem den så kalla «Single Market Act II»¹. EU skal vere «a highly competitive social market economy» og målet med den indre marknaden er vekst, sysselsetting og sosial samhald («cohesion»).

Single Market Act (SMA) skal hjelpe å realisere den indre marknaden fullt ut, byggje ned eksisterande hindrar og byråkrati og slik bidra til vekst og nye arbeidsplassar samt vere eit viktig mottiltak mot den økonomiske krisa i EU.

Europakommisjonen (KOM) hadde lagd frem SMA I med 12 tiltak i april 2011. Dei fleste av tiltaka frå SMA I er under behandling i Rådet og Europaparlamentet, nokre få er vedteke eller i ferd med å bli vedteke, men framdrifta går seinare enn det KOM hadde ønska seg².

Single Market Act II

Europakommisjonen legg med Single Market Act II på nytt frem prioriterte tiltak, som blant annet byggjer på forslag frå Europaparlamentet (EP)³ og innspel frå medlemslanda og andre aktørar. KOM ser SMA i samband med den pågåande revisjonen av flaggskip initiativ, i [Europa 2020 strategien](#), særleg strategien for industripolitikk, den digitale agendaen og Innovasjonsunionen.

SMAII omfattar forslag som Europakommisjonen vil leggje frem innan juni 2013 (lovforslag) eller slutten av 2013 (andre tiltak). Desse skal gjennomførast så snart som råd og Europakommisjonen ber Europaparlamentet og Rådet å vedta lovforslaga som prioritet innan våren 2014 (altså innan gjeldande valperiode for Europakommisjonen og EP).

Konkurranserådet ønskjer i sine [konklusjonar](#) frå 11. oktober Europakommisjonen forslag for nye prioritetar i SMA II velkommen. Det kypriotiske formannskapet sikter på å ha klart et utkast til rådskonklusjoner om Single Market package II på Konkurranserådsmøte i desember.

12 nøkkeltiltak

Europakommisjonen fokuserer på 12 nøkkeltiltak⁴ til rask implementering på fire område som er sett på som hovedtiltak for å framme vekst, arbeidsplassar og tillit:

- I. [Integrerte nettverk](#)
  1. [Jarnbane](#)
  2. [Maritim transport](#)
  3. [Flytransport](#)
  4. [Energj](#)
- II. [Grensekryssande mobilitet av menneske og forretningar](#)

¹ Alle dokument frå KOM ligg på eigne [websider om Den indre marknaden](#). Sjølve meldinga ligg [her](#).

² I vedlegg til SMA II er ei oversikt over status på desse 12 tiltak. Fleire av dei er tekne opp att i SMA.

³ Europaparlamentet har vedteke ein [resolusjon](#) i juni 2012.

⁴ [Her](#) ligg ein oversikt over dei 12 nøkkeltiltak.

5. [Grensekryssande mobilitet av arbeidstakarane](#)
6. [Tilgang til finansieringsmidlar for føretak](#)
7. [Forretningsklima og insolvens](#)
- III. [Digital økonomi](#)
  8. [Elektroniske betalingstenester](#)
  9. [Høghastigheitsbreiband](#)
  10. [Offentleg innkjøp og eFakturering](#)
- IV. [Sosial entreprenørskap, sosial samhald og konsumenttillit](#)
  11. [Produkttryggleik](#)
  12. [Banktenester for alle](#)

I. Integrerte nettverk (transport og energi)

Nettverk er i følge Europakommisjonen ryggraden i den indre marknaden: utan infrastruktur ingen fungerande marknad. Europakommisjonen legg vekt på effektiv bruk av eksisterande infrastruktur og utvikling av transeuropeiske nettverk (TEN). EU bidreg til deira finansiering bl.a. gjennom struktur- og kohesjonsfondet, og spesielt den nye finansieringsmekanismen CEF ([Connecting Europe Facility](#)) for transeuropeisk energi-, transport- og IKT infrastruktur. Europakommisjonen føreslår tiltak for betre integrerte nettverk som er opne for konkurranse innan energi (elektrisitets- og gass nettet) og transport (jarnbane, luftfart og maritim transport). Europakommisjonen vil også vurdere tiltak for andre område som godstransport på veg der det framleis eksisterer store restriksjonar for kabotasje.

1) Jarnbane

Konkurranseopning av innanlands jarnbanetransport for personar, for å forbetre kvaliteten og kostnadseffektiviteten av jarnbanetenestane.

Europakommisjonen vil leggje frem den 4. jarnbanepakka før jul. Ho opnar for at operatørar frå andre medlemsland (ML) kan tilby sine tenester og har rett til å by på offentlege utlysingar. Målet er betre og billigare jarnbanetenester som bidreg til at fleire brukar jarnbane og dermed sparar miljøet. Jarnbanepakka vil også føreslå endringar i infrastrukturforvaltning for å optimalisere bruken av infrastrukturen og vedlikehald og vidareutvikling. Eit tredje element i pakka er nye felleseuropeiske regler for tryggleik og interoperabilitet.

Norge er del av EUs indre marked for transport gjennom EØS-avtalen og Kommisjonens framtidige forslag vil være relevant også for Norge.

2) Maritim transport

Ein ekte indre marknad innan maritim transport: godstransporten mellom EU-hamn skal ikkje lenger bli underlagd dei same administrative og tollregler som gjeld for gods som kjem frå utanfor EU.

Per i dag vert skip som reiser mellom EU-hamn behandla som om dei hadde forlate EUs toll territorium og må dermed gjennomgå komplekse prosedyrar som er ei konkurranseulempe overfor andre transportmåtar. Europakommisjonen vil derfor leggje frem ei «Blue Belt» pakke med både lovforslag og andre tiltak for å redusere byråkratiet for maritim transport innanfor EU.

Vidare vil Europakommisjonen føreslå tiltak som aukar effektiviteten av hamnetenester. Forslaget skal omfatte planlegging av hamn og tilknytning av «hinterland», transparent offentlig finansiering og hamneavgifter samt forenkling av hamneadministrasjonen. Europakommisjonen skal også sjå på restriksjonar for hamnetenester.

Det er viktig for Noreg å kunne bruke forenkla administrative system på same måte som EU-landa, dels fordi sjøtransport dominerer samhandelen mellom Noreg og EU, og dels fordi norsk skipsfart er stor i den indre marknaden. Noreg ønskjer derfor å delta i vidareutviklinga av «Blue Belt». Norske hamnar styres gjennomgåande etter moderne prinsipp og ein arbeidar med gode landverts tilknytningar gjennom Nasjonal transport plan (NTP). Effektiviteten i transportkjeda er elles avhengig av forbetringar også i europeiske hamnar.

3) Flytransport

Framskynding av Single European Sky (SES) for å auke tryggleiken, kapasiteten, effektiviteten og gjere luftfart meir miljøvenleg.

Fragmentering av det europeiske luftrommet fører til store økonomiske og effektivitetstap og er dårleg for miljøet. Flytrafikken vil auke sterkt og dermed er dagens luftfartsforvaltning ikkje lenger trygg og kostnadseffektiv mens kapasiteten er sprengt.

Europakommisjonen vil framskynde implementeringa av SES gjennom ei ny tiltakspakke. Lovforslaga gjeld institusjonell design, styrking av marknadsprinsippa for navigasjonstenester, raskare gjennomføring av SESAR, ny definisjon av «performance scheme» og klare «enforcement tools» for Europakommisjonen, spesielt for dei funksjonelle luftromsblokkane (FAB, Functional Airspace Blocks).

Etablering av funksjonelle luftromsblokkar på tvers av nasjonale og geografiske grenser, er eit av hovudgrepa. Noreg er med i eit regionalt samarbeid med Finland, Estland og Latvia, mens Sverige og Danmark har etablert eit samarbeid seg i mellom. Europakommisjonen har tatt initiativ til ein samanslåing av desse to FAB'ane.

4) Energi

Betre gjennomføring og handheving av gjeldande lovgjeving for energimarknader den såkalla tredje energimarknadspakken og realisering av grensekryssande marknader som tener konsumentane.

Målet er betre energitryggleik, støtte til fornybar energi og lågare prisar.

For å oppnå det vedtekne målet om å fullføre den indre energimarknaden innan 2014 trengs det implementering av det gjeldande regelverket og store investeringar. Europakommisjonen vil leggje frem ei melding som gjev status av den indre energimarknaden og føreslå ein handlingsplan. Meldinga er venta 14. november.

Noreg er integrert i den indre energimarknaden og er no i prosess med å innføre den tredje energipakken i EØS-avtala.

II. Grensekryssande mobilitet av menneske og forretningar

5) Grensekryssande mobilitet av arbeidstakarane

Utvikling av [EURES portalen](#) til ein fullverdig jobb- og rekruteringsportal for heile Europa.

Europakommisjonen vil blant anna leggje frem eit lovforslag for å forbetre EURES portalen som skal bli eit meir effektivt virkemiddel for formidling av ledige stillingar og arbeidskraft over landegrensene. Også mobiliteten til arbeidstakarar frå tredjeland som arbeider i EU skal forbetrast. Spesielt viktig er vidare portabilitet av sosiale retter (blant annet private tenestepensjonsordningar) for mobilitet av arbeidskraft og KOM viser til at denne saka vil bli teke oppatt i rådet for arbeidsministrane.

Noreg er med i EURES samarbeidet og har stor behov for utanlandsk arbeidskraft. Det er derfor positivt for Noreg at EURES no skal bli eit meir effektivt verkemiddel for grenseoverskridande formidling av arbeidsplassar.

6) Tilgang til finansieringsmidlar for føretak

Tilrettelegging for langsiktige investeringar i realøkonomien gjennom betre tilgang til langsiktige investeringsfond for private føretak og investorar.

Tilgang til finansiering er blitt enda vanskelegare under den økonomiske krisa, særleg for små og mellomstore bedrifter (SMB) og startups. For å skape vekst er det behov for langsiktig investering.

Europakommisjonen varslar ei Grønbok om finansiering av langsiktige investeringar og vil føreslå moglege former for langsiktige investeringsfonds. Vidare vil Europakommisjonen vurdere konsekvensane av dei nye eigenkapitalkrava for bankane (Basel III), blant anna når det gjeld tilgang til finansiering av små og mellomstore bedrifter. Europakommisjonen vil, òg slutføre sin evaluering av moglege skattehindrar for grensekryssande kapitalinvesteringar innan 2012 og føreslå nye tiltak i 2013 som gjer slike investeringar enklare og samtidig forhindrar skatteunndraging og skatteflukt. KOM har allereie lansert ei offentleg høyring om dette.

Til denne høyringa har det blant anna kome innspel frå Copenhagen Economics. Instituttet har utarbeidd ein studie om utbytteskattelegging kor det foreslåast løysningar som skal fremme grensekryssande investeringar. Studien påpeiker samstundes samfunnsøkonomiske svakheiter ved desse løysingane.

Noreg vil i utgangspunktet ikkje være bunden av nye harmoniserte skattefritaksregler innan EU. Skatteregler på fellesskapsområdet er berre forpliktande for Noreg i den grad dei presiserer innhaldet i dei fire frittomsområde eller statsstøttereguleringane. Førebels ser det ut til at Kommisjonen sikter meir på harmonisering enn endringar som er naudsynte for å unngå brot på dei fire frittomsområde.

Vidare vil dei norske reglene for skattefrittomsområde på aksjeinntekter, den såkalla fritaksmetoden, sørgje for skattefrittomsområde på investeringar innanfor selskapssektoren. Fritaksmetoden gjeld også for investeringar som norske selskap gjer i andre EØS-land og investeringar som selskap i andre EØS-land gjer i norske selskap, Fritaket gjeld uavhengig av storleiken på investeringa (dvs. også for «porteføljeinvesteringar»). Til samanlikning pålegg dei gjeldande EU-reglene på området (mor/dotterdirektivet) berre skattefritak dersom investeringa er over ein viss storleik («direkteinvesteringar»),

Her som elles på skatteområdet fylgjer Noreg EU-rettsutviklinga tett på, sjølv om ein i utgangspunktet ikkje er forplikta av harmoniseringsreglene. På grunn av det gjeldande fritaket for norsk skatt på aksjeinvesteringar innanfor selskapssektoren i EØS vil likevel spørsmålet om nye fritak på aksjeinvesteringar innanfor EU berre være relevante for Noreg i den grad EU skulle vurdere skattefritak også i tilfelle kor investoren er ein fysisk person.

Kommisjonen uttrykkjer i sitt dokument overordna mål, og prosessen er i ein tidleg fase. Kommisjonen har ikkje sjølv beskrive konkrete tiltak og vanlegvis skal det mykje til for å oppnå semje om skatteforslag.

Det føreligg heller ikkje konkrete forslag ennå om korleis ein samla vil leggje til rette for langsiktige investeringar, blant anna gjennom investeringsfond.

7) Forretningsklima og insolvens

Modernisering av insolvens reglene, særleg grensekryssande, for å gjere det enklare for føretak å overleve og gje entreprenørar ein «second chance».

EU treng eit moderne insolvensrett og KOM ønskjer å opprette vilkår for godkjenning av nasjonale insolvens- og «debt-discharge» system i heile EU. KOM ser også behov for regler for insolvens av grupper av føretak.

Europakommisjonen vil leggje frem eit lovforslag som moderniserer den gjeldande forordninga, European Insolvency Regulation.

Europakommisjonen ser behov for ein kultur som tolererer feiling og avstigmatiserer insolvens. Konkret skal reduksjon av alt for lange «debt discharge periods» bidra til dette. For å vurdere korleis effektiviteten av nasjonale insolvens lovreglar kan bli forbetra vil Europakommisjonen samtidig med revisjonen av insolvensforordninga leggje frem ei melding.

Noreg deltek per i dag ikkje i EUs konkursregelverk som ikkje er del av EØS avtalen.

I tillegg trengast det eit betre forretningsklima. Ulike nasjonale skattesystem og meirverdiavgiftsregler og -prosedyrar er store hindrar. Derfor har Europakommisjonen allereie annonsert standard meirverdiavgiftsforklaringar som føretak kan velje å bruke i plassen for ulike skjema for kvar medlemsstat.

Sidan harmonisering av skatte- og avgiftsregler i utgangspunktet faller utanfor EØS-avtalen, vil Noreg ikkje vere forplikta til å gjennomføre ein tilsvarande standardisering i det norske systemet. Generelt følgjer likevel norske myndigheter med på utviklinga i EU-retten for å vurdere om liknande endringar kan vere hensiktsmessige for norske formål. I den grad felles regler med EU på meirverdiavgiftsområdet kan lette handelen, redusere næringslivets kostnader og ha fordelaktige verknadar rent kontrollmessig, vil Noreg kunne ha ei sjølvstendig interesse i slike tiltak.

Eit anna viktig satsingsområde er investeringar i «intangible assets» som FoU, patent og kunnskap. Innanfor desse område har Europakommisjonen lagd frem fleire lovforslag under SMA I som for tida er under behandling i Rådet og Europaparlamentet, til dømes eit felles europeisk patent. Europakommisjonen vil i tillegg vurdere metodane for godkjenning av intellektuell eigedom og tiltak mot det veldig fragmenterte rammeverket for vern av handelshemmeligheter (trade secret protection).

III. Digital økonomi

Den digitale økonomien har stor økonomisk potensiale og er, som nettverka, del av føresetnadane av ein fungerande indre marknaden og har forandra sistnemnde grunnleggjande. KOM meiner meir må bli gjort for å realisere måla frå den [Digitale Agendaen](#) (DAE). eHandel og nettenester er framleis fragmenterte langs nasjonale grenser. I tillegg og som føresetnad trengst store investeringar i veldig rask internett. Papirlaus forvaltning kan gje store innsparingar.

8) Elektroniske betalingstenester

Enklare, sikre og konkurransedyktige betalingstenester skal auke eTenester.

I Single Market Act I la Kommisjonen spesielt vekt på betalingstenester og leveringstenester for varar som er kjøpt på nettet.

Dette vil Europakommisjonen no følgje opp med tiltak mot manglande harmonisering, manglande konkurranse innan delar av kort- og internettbetaling og manglande incentiv for teknisk standardisering, t.d. når det gjeld mobil betaling. Europakommisjonen vil føreslå revisjon av Payment Services Directive og lov for «multi-lateral interchange fees» for kortbetaling.

Europakommisjonen vil lansere ei offentleg høyring om levering av varar som er bestilt via nettet, og deretter, i 2013, avgjere moglege tiltak.

Andre tiltak er medlemslanda sin implementering av handlingsplanen under Tenestedirektivet frå juni 2012. Europakommisjonen vil leggje frem ein «European Retail Action Plan» som identifiserer og kjemper mot urettferdig handelspraksis og eventuelt føreslå ytterlegare tiltak i 2013.

9) Høghastigheitsbreiband

Gjere utbygginga av veldig rask breiband billigare og meir effektivt.

Høghastigheitsbreiband fremjar vekst, arbeidsproduktivitet og sysselsetting. Men EU vil ikkje oppnå sine mål for breibandutbygging frå Den digitale agendaen (DAE) pga. manglande investeringar. Ein av hovudgrunnane er høge anleggskostnader («civil engineering» som utgjer opp til 80 prosent).

Anleggskostnadane kan i følgje Europakommisjonen reduserast med opp til 25 prosent ved å bruke eksisterande infrastruktur frå andre sektorar. Derfor vil KOM føreslå fellesregler i 2013.

Vidare legg Europakommisjonen vekt på rask vedtak av finansieringsinstrumentet for infrastruktur CEF, EU-midlar til prosjekt med europeisk meirverdi som skal utløyse private tilleggsinvesteringar. CEF-føreslaget er for tida under behandling i Rådet og EP.

Noreg ligg godt an i utbygginga av høghastigheits breiband. Styresmaktene har ein politikk for offentleg støtte der marknaden ikkje strekker til. Det er viktig å sikre opning i CEF for å kunne medverke i spesifikke prosjekter, slik Noreg har gjort hittil.

Andre tiltak er optimal bruk av radiospektrum og eventuell tilpassing av telekom-reglene.

Regelverket om telekomspektrum er ein del av EØS-avtalen og endringer vil derfor være av relevans for Norge.

Når det gjeld opphavsrett skal Europakommisjonen følgje opp Grønboka om online distribusjon av audiovisuelle verk og revidere direktivet om opphavsrett i informasjonssamfunnet (Infosoc) frå 2001.

Kommisjonen la i juni i år fram eit direktiv om forvaltning av opphavsrettar og grenseoverskridande spreining av musikkverk over nettet. Direktivet er EØS-relevant.

Infosoc-direktivet er gjennomført i norsk rett, og eventuelle endringar vil såleis føre til endringar i norsk åndsverkslovgjeving.

10) Offentleg innkjøp og eFakturering

Innføring av eFakturering som standard ved offentlig innkjøp: det offentlege skal gå framføre.

eFakturering vil redusere kostnadane, vere meir effektiv og redusere forseinkingar i betalinga frå det offentlege. Samtidig vil Europakommisjonen forhindre vidare fragmentering av den indre marknaden som følge av etablering av ulike nasjonale eFaktureringssystem. Forslaget vil utfylle den pågåande moderniseringa av innkjøpsreglane i EU/EØS. Europakommisjonen har i sin eProcurement strategi føreslått full overgang til eFakturering for offentlege innkjøp innan midten av 2016. I 2020 skal elektronisk fakturering vere standarden i offentlig forvaltning. Europakommisjonen vil leggje frem konkrete lovforslag i 2013.

Noreg er eit leiande land i EØS når det gjeld utvikling og bruk løysing for eFakturering⁵. Det norske systemet er i samsvar med dei prinsippa Europakommisjonen truleg vil leggje til grunn i sitt forslag.

IV. Sosial entreprenørskap, sosial samhald og konsumenttillit

KOM vil at politikken for den indre marknaden skal motverke ekskludering. Den sosiale økonomien og sosiale føretak er i følge Europakommisjonen hovudaktørar når det gjeld sosial innovasjon, inkludering og tillit. For den indre marknaden er det viktig at konsumentane stoler på varane og tenestene, også dei frå andre land.

11) Produktryggleik

Forbetre og tvinge gjennom krav for produktryggleik gjennom betre koherens og enforcement av reglane for produktryggleik og marknadsovervaking.

Europakommisjonen vil føreslå ei pakke med lovgjeving og andre tiltak for trygge produkt og betre vern av helse, tryggleik og miljø. Dette forslaget vil også gjere det billigare for føretak å følge reglane og eliminere urettferdig konkurranse frå «rogue operators». Eit viktig tiltak er betre kontroll av produktryggleik ved EUs ytre grenser.

Forbrukarane treng transparent og samanliknbar informasjon for å kunne gjere informerte val. Som del av SMA vil Europakommisjonen derfor føreslå ein metode for å rekne ut miljøverknad av produkt, inkludert utslepp av drivhusgass, og korleis desse kan bli presentert til forbrukaren.

Noreg er gjennom EØS avtalen del av det europeiske samarbeid for å auke produktryggleik og er positiv til tiltak som moderniserer desse og trygger forbrukarane.

12) Banktenester for alle

Sikring av tilgang til bankkonto for alle, transparente og samanliknbare kontogebyr og enklare bankskifting

---

⁵ Noreg har leidd eit EU-prosjekt for utvikling av eFakturering ([Peppol](#)), og samarbeider elles veldig tett med KOM. Det norske systemet er i samsvar med Peppol.

Tilgang til bruk av bankkonto er ein grunnleggjande føresetnad for å delta i økonomien og det sosiale liv. Europakommisjonen meiner at diskriminering på grunnlag av bustad, nasjonalitet eller velstand framleis er ein realitet.

Finanslovgjevinga i Noreg omfattar avgjerd om at ein institusjon ikkje utan påviseleg grunn kan nekte å ta imot innskot eller utføre betalingstenester på vanlege vilkår. Økonomiske problem, gjeldssituasjonen hjå innskytaren o.l. vil normalt ikkje bli sett på som gyldig grunn for avvik. Regelverket i Noreg synast derfor å være godt i samsvar med Europakommisjonens tilrådingar frå 2011 om forbrukaranes tilgang til grunnleggjande bankkonti.

Finansnæringens fellesorganisasjon har utarbeidet ein felles standard for finansnæringa for å gjere det enkelt og sikkert for kundane å skifte bank og flytte konti. Standarden er basert på tilrådingar frå ein arbeidsgruppe frå 2006. Bankane skal i høve til denne standarden også yte god bistand til kundane ved overføring av betalingstenester knytte til kundanes konti og/eller lån. Dei skal også gi god informasjon til kundane om korleis overføring av kundeforhold skjer – bl.a. om kva bistand både den nye og den tidlegare banken skal yte, tidsbruken knytte til overføringa og eventuelle kostnader det måtte medføre. Forbrukerrådet gir dessutan gjennom Finansportalen.no informasjon som skal hjelpe kundane med å få oversikt over priser og gebyr i finansmarknadane og gjere det enkelt å samanlikne desse. Finansdepartementet har utarbeidet regelverk som skal forhindre kopling av produkt i sektoren. Som hovudregel kan bankane ikkje tilby tenester overfor kundane som krev at kundane også brukar andre tenester i banken, eller at tenester som koplast saman på denne måten vert gjeven på særleg gunstige vilkår.

Hensikta med alt dette er å sikre konsumentbeskyttelse og legge til rette for konkurranse i tilbodet av banktenester.

Europakommisjonen legg også stor vekt på sosial entreprenørskap og har fremja fleire forslag under SMA I, t.d. Social Business Initiativet frå oktober i fjor som no er under implementering. På dette området er det viktigaste tema tiltak for å synleggjere sosiale føretak betre og skape tillit overfor slike føretak. Europakommisjonen vil evaluere framsteg som er gjort under Social Business Initiative og vurdere vidare tiltak for å fremje sosial entreprenørskap tidleg i 2014.

Vidare skal Europakommisjonen utvikle ein metodologi for å måle sosioøkonomisk nytte frå sosiale føretak. Desse er ikkje minst naudsynte for implementeringa av forslaget for European Social Entrepreneurship Funds og finansielle instrument for sosial entreprenørskap under EU sitt såkalla Programme for Social Change and Innovation som er under behandling i EP og Rådet.

I følgje Europakommisjonen har aktiv involvering av tilsette i sine føretak mykje å seie for deira samfunnsansvar og produktivitet. Derfor vil Europakommisjonen fokusere på samvirke og aksjeeigarskap av tilsette.

Europakommisjonen jobbar for tida med eit forslag for auka tilgang av funksjonshemma til godar og tenester.

Tiltak som er nemnde under dette punktet er svært overordna og i tidleg fase. Det er ikkje mogleg å vurdere nå om ambisjonen om eventuelt å fremje vidare tiltak for å fremme «social enterprices», utvikle metodar for å måle nytten av denne typen verksemd, involvere tilsette meir i bedriftene og betre funksjonshemmas tilgang til den indre marknaden vil få direkte konsekvensar for norske forhold.

Vedlegg: tabell over dei 12 nøkkeltiltak

Lever	Objective	Means	Key Action	Timing of Commission proposal	Commissioners concerned	
Developing fully integrated networks in the Single Market						
01	Rail transport	Improve service quality and price for rail passengers across the EU	Open domestic rail passenger services to competition from operators from another Member State	Adopt a fourth railway package (legislative)	Q4 2012	Kallas
02	Maritime transport	Promote maritime transport	Establish a true Single Market for maritime transport by no longer subjecting EU goods transported between EU seaports to administrative and customs formalities that apply to goods arriving from overseas ports	Adopt the 'Blue Belt' package consisting of legislative and non-legislative measures	Q2 2013	Kallas
03	Air transport	Enhance the safety, efficiency and environmental performance of air transport	Accelerate the implementation of the Single European Sky	Implement action plan with legislative measures	Q2 2013	Kallas
04	Energy	Further integrate the EU energy market to reduce prices, promote renewable energy and improve security of supply	Improve the application of the third energy package	Implement action plan to enhance the implementation and enforcement of the third energy package and make cross-border markets that benefit consumers a reality	Q4 2012	Oettinger
Fostering mobility of citizens and businesses across borders						
05	Mobility of citizens	Make it easier for citizens to look for a job in another Member State	Develop the EURES portal into an EU-wide electronic recruitment, placement and job matching tool	Adopt a Commission legislative Decision establishing a revised EURES Portal	Q4 2012	Andor
06	Access to finance	Boost long-term investment in the real economy	Develop a new set of EU rules applicable to investment funds that target long-term investments	Adopt a legislative proposal	Q2 2013	Barnier
07	Business environment	Help entrepreneurs in difficulty to return to viable business plans and offer a second chance for entrepreneurs	Modernise insolvency rules to ease cross border procedures	Revise EU insolvency rules	Q4 2012	Reding
Supporting the digital economy across Europe						
08	Services	Facilitate e-commerce and online services and therefore consumer choice and convenience	Make electronic payment services in the EU more competitive and efficient	Revise the Payment Services Directive and make a legislative proposal for multilateral interchange fees	Q2 2013	Barnier, Almunia
09	Digital Single Market	Improve availability of high speed communication infrastructures for citizens and businesses	Reduce the cost and increase efficiency in the deployment of high speed communication infrastructure	Adopt common rules enabling operators to fully exploit cost-reduction potential of broadband deployment	Q1 2013	Kroes
10	Public procurement & electronic invoicing	Promote electronic invoicing in order to generate savings for administrations and businesses and to help reducing payments delays	Make electronic invoicing the standard invoicing mode for public procurement	Adopt legislation on electronic invoicing	Q2 2013	Barnier
Strengthening social entrepreneurship, cohesion and consumer confidence						
11	Consumers	Improve the safety of products consumed in Europe	Improve the coherence and enforcement of product safety and market surveillance rules	Adopt a Product Safety Package with legislative and non-legislative actions	Q4 2012	Tajani, Dalli
12	Social cohesion and social entrepreneurship	Ensure that all citizens can have access to a bank account and that clients are able to make an informed choice when choosing their bank	Give all EU citizens access to a basic payment account, ensure bank account fees are transparent and make switching bank accounts easier	Adopt legislative proposals	Q4 2012	Barnier, Dalli